

## BYG's kalkulationsvejledning til brug for beregning af mesterpriser

Journal nr.2: 8032-838/Industri, lsp

Rådsmøde den 29 marts 2000

---

### Resumé

1. Byggeriets Arbejdsgivere BYG har ved brev af 30. juni 1998 anmeldt BYG's vedtagelse af prislister på tømrer- og snedkerarbejde, murer- og malerarbejde samt arbejdsmandsarbejde. BYG ansøger om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrenceloven § 9, subsidiært om en individuel fritagelse efter konkurrenceloven § 8, stk., 1.
2. BYG er branche- og arbejdsgiverorganisation for murer- og entreprenørvirksomheder, malervirksomheder samt fremstillingsvirksomheder med tilknytning til byggeriet. BYG havde pr. 1. januar 1998 4350 medlemmer.
3. BYG har udarbejdet prislister, som anviser et vejledende procentvis tillæg til svendelønnen, som medlemmer af BYG kan anvende ved beregning af samlede lønomkostninger, d.v.s. udbetalt svendeløn plus lønrelaterede omkostninger. Tillægget, der beregnes i prislisterne, er de overenskomst- og lovbestemte tillæg (feriepenge, ATP, sikkerhedsarbejde mv.). Derudover er der indregnet en forsikringsudgift til forsikring mod løn under sygdom, hvilket er relevant for den mindre erhvervsdrivende, samt kontingent til BYG.
4. I tillæg til prislisterne er der desuden to skemaer, udformet som checkliste til brug for beregning af den enkelte virksomheds individuelle mestertimepris. Det ene skema opregner omkostningsposter, som har større eller mindre betydning for den samlede timepris, mens det andet skema er til brug for beregning af antallet af produktive timer i den enkelte virksomhed. Det er op til den enkelte virksomhed at indsætte tal ud fra egne omkostningsforhold i disse skemaer. Systemet kan således også anvendes som kalkulationsværktøj i forbindelse med fastsættelse af tilbudsprisen på byggeopgaver. Systemet indeholder dog hverken værktøjer til beregning af materialeudgifter eller fastsættelse af nettoavancen/salærer.
5. Spørgsmålet er, om BYG's prislister er en konkurrencebegrænsende vedtagelse omfattet af konkurrenceloven § 6, eller om den ligger indenfor rammerne af den rådgivning, som er en lovlig opgave for en brancheforening.
6. Efter Konkurrencestyrelsens opfattelse er prislisterne ikke omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6, stk.1, hvorfor der kan meddeles BYG en ikke-indgrebserklæring efter konkurrencelovens § 9.
7. I vurderingen er der lagt vægt på, at virksomhederne selv fastsætter prisen ud fra egne omkostningsforhold og avanceberegning, og at prislisterne ikke skønnes at have en prisuniformerende virkning.

### Beslutning

8. Det meddeles BYG, at prislisterne ikke, efter de forhold som Konkurrencerådet har kendskab til, er omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrenceloven § 6, stk. 1, jf. konkurrenceloven § 9.
9. Der er lagt til grund, at den vejledning BYG yder til medlemmerne i form af prislisterne ikke medvirker til at uniformere priserne.
10. I vurderingen af dette er der lagt vægt på, at virksomhederne selv fastsætter deres mestertimepriser ud fra egne omkostningsforhold og avanceberegning. Desuden kan den enkelte virksomhed via systemet foretage sine egne beregninger ud fra faktisk svendeløn og antallet af produktive timer og dermed individuelt beregne egne lønomkostninger, d.v.s. svendeløn plus lønrelaterede omkostninger.

### Sagsfremstilling

### Sagens anledning

11. BYG har ved brev af 30. juni 1998 anmeldt vedtagelse af prislister på tømrer- og snedkerarbejde, murer- og malerarbejde samt arbejdsmandsarbejde.

12. BYG ansøger om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrenceloven § 9, subsidiært om en individuel fritagelse efter konkurrenceloven § 8, stk. 1, såfremt en erklæring om ikke-indgreb ikke kan meddeles.

### Foreningen

13. BYG er branche- og arbejdsgiverorganisation for murer- og entreprenørvirksomheder, malervirksomheder samt fremstillingsvirksomheder med tilknytning til byggeriet. BYG blev etableret i 1991 gennem en sammenslutning af en række brancheorganisationer, og det er BYG's formål at varetage overenskomstmæssige, arbejdsmarkedspolitiske, erhvervspolitiske og servicemæssige opgaver for medlemmerne.

14. BYG driver desuden erhvervsvirksomhed i form af datterselskaberne Ejendomsaktieselskabet Kejsergade, som ejer og driver bygningen for foreningens hovedkontor og BYG Service ApS, som er et investeringsselskab. BYG Service ApS består af 3 datterselskaber; BYG forsikringservice A/S, BYG Beregnerselskaber ApS og BYG Erhverv A/S.

15. BYG havde pr. 1. januar 1998 4.350 medlemmer og er en af de største arbejdsgiverforeninger under DA målt på antallet af medlemmer. Af oversigten ses BYG's organisatoriske tilknytning i DA.

De 5 grupper fordeler sig på 16 arbejdsgiverorganisationer, hvori bl.a. Dansk Industri og Danske Entreprenører indgår med henholdsvis 5.800 og 1000 medlemsvirksomheder.

BYG's medlemmers fordeling på fagsektioner fremgår af nedenstående tabel.

### Medlemsfordeling på fagsektioner i procent, 1998

|  |    |
|--|----|
| Træsektionen                             | 50 |
| Murer og entreprenørsektionen            | 40 |
| Maling og overfladebehandlings-sektionen | 4  |
| Industrisektionen <sup>1</sup>           | 6  |

Note 1 Dækker over varefremstillende eller industrielt orienterede virksomheder, som f.eks. vinduesproducenter.

16. Som medlem af BYG er man samtidig medlem af en lokalforening, og kan bruge BYG's regionale servicekontorer i det daglige. Disse kontorer yder en generel service i spørgsmål om overenskomstmæssige forhold, arbejdsmiljømæssige forhold, faglig rådgivning m.m..

17. BYG har ikke oplyst, hvor stor en markedsandel medlemsvirksomhederne har, men udtaler, at medlemmerne tilsammen har en væsentlig andel af byggeriet.

18. Konkurrencestyrelsen har skønnet, at den samlede brancheomsætning på de berørte fagområder er på knap 30.000 mio. kr.. Udfra den generelle erhvervstatistik kan beregnes, at den gennemsnitlige omsætning pr virksomhed udgør omkring 2 mio. kr., og at der i gennemsnit er ansat 3-4 personer pr. virksomhed. Samlet omsætning, antal virksomheder og medlemmer af BYG på de berørte områder, fremgår af nedenstående tabel.

### Medlemmer af BYG fordelt på de relevante fagområder i mio. kr.

| Fagområde      | Omsætning | Antal virksomheder | Heraf medlemmer af BYG | I procent |
|----------------|-----------|--------------------|------------------------|-----------|
| Murer          | 7.400     | 3249               | 1740                   | 54        |
| Tømrer/snedker | 17.000    | 6718               | 2175                   | 32        |

|       |        |       |                   |    |
|-------|--------|-------|-------------------|----|
| Maler | 5.400. | 3490  | 174               | 5  |
| Ialt  | 29.800 | 13457 | 4089 <sup>1</sup> | 30 |

Kilde: Generel erhvervsstatistik og handel, 1998: 11, Regnskabsstatistik, tabel 4.

Medlemsliste fra BYG

Note 1. De resterende antal medlemmer op til de 4350 dækker over industrisektionen i BYG.

19. Medlemsvirksomhederne i BYG har således en samlet andel af virksomhederne på de berørte områder på ca. 30 procent. Det bemærkes, at det navnlig er inden for murerfaget og til dels tømrer/snedkerfaget, at en stor del af virksomhederne er medlemmer af BYG.

20. I opgørelsen er der ikke taget højde for, om der måtte være forskelle i størrelsen af de virksomheder, der er eller ikke er medlemmer i BYG, idet der ikke foreligger oplysninger herom. Det må dog antages, at de opgjorte markedsandele undervurderer BYG's andel af de pågældende fagområder, idet der af en normaltundersøgelse af BYG's medlemmer fremgår, at den gennemsnitlige omsætning i 1998 var på 12 mio. kr. BYG's medlemsvirksomheder er således, ifølge normaltundersøgelsen, større end gennemsnittet af alle virksomheder på området, hvor den gennemsnitlige omsætning, som nævnt, andrager omkring 2 mio. kr.

## Det relevante marked

### Produktmarkedet

21. Det relevante produktmarked er udførende byggevirksomhed inden for hvert af håndværksfagene murer, tømrer/snedker og maler samt entreprenørvirksomhed indenfor bygge og anlægsbranchen.

### Det geografiske marked

22. Anmelder har anført, at det primært er i Danmark, at BYG's medlemmer opererer. I en normaltundersøgelse af BYG's medlemmer, fremgår det, at eksportandelen af den samlede omsætning for BYG's medlemmer i 1999, var på 3 procent.

23. Det geografiske marked i sagen fastlægges til Danmark.

## Anvendelsen af kalkulationssystemet på det relevante marked

24. Anmelder anfører, at det er usikkert, hvor stor udbredelsen af prislisterne som kalkulationsværktøj i forbindelse med byggeopgaver er, hvorimod værktøjet til sikring af korrekt beregning af lønudgiften plus lønrelaterede omkostninger, som er en del af prislisterne, er meget anvendt.

## Vedtagelsens indhold

25. Vedtagelsen omhandler et kalkulationssystem til anvendelse på tøm-rer- og snedkerarbejde, murer- og malerarbejde samt arbejdsmandsarbejde. Sidstnævnte gruppe dækker arbejdsmænd indenfor jord og betonarbejde samt murerarbejde. Kontingentbetalende medlemmer i BYG har mulighed for at anvende prislisterne. Systemet benævnes af BYG, som "prislister", men den umiddelbare anvendelse af systemet er som grundlag til korrekt beregning af lønomkostninger, d.v.s. svendeløn plus lønrelaterede omkostninger.

26. I prislisterne er der desuden skemaer udformet som checklister til brug for beregning af den enkelte virksomheds individuelle omkostninger; dels generelle omkostninger og dels antallet af produktive timer, og systemet giver dermed mulighed for, at den enkelte virksomhed kan foretage sin egne beregninger af individuelle mestertimepriser. Systemet kan således også anvendes som kalkulationsværktøj i forbindelse med fastsættelse af tilbudsprisen på byggeopgaver. Systemet indeholder dog hverken værktøjer til beregning af materialeudgifter eller fastsættelse af nettoavancen/salærer.

## Beregning af lønudgift inklusiv lønrelaterede omkostninger

27. Prislisterne er baseret på den overenskomstfastsatte svendepris, som angiver den akkordløn, som svenden får udbetalt pr. enhed for alle typer af arbejde - for en malersvend vil det eksempelvis være pr. m<sup>2</sup> malet væg. Med dette udgangspunkt beregnes et procentvis tillæg til svendeprisen, som skal dække en række overenskomst- og lovpligtige tillæg til svendeprisen. I tillægget indregnes desuden en forsikringsudgift til

forsikring mod løn under sygdom, hvilket er relevant for den mindre erhvervsdrivende, samt kontingent til BYG.

28. Det vejledende lønomkostningstillæg, der beregnes, er baseret på et håndværksfirma med 5 ansatte. Dette har blandt andet betydning ved udregning af internt sikkerhedsarbejde, offentligt tilskud og forsikring for mindre arbejdsgivere. Ved beregning af antallet af produktive timer pr. år, er disse baseret på et gennemsnit.

29. Beregningsforudsætningerne indebærer, at det vejledende lønomkostningstillæg, der beregnes, er en gennemsnitsbetragtning.

30. De samlede lønomkostninger pr. time fremkommer herefter som svendeløn plus procenttillæg.

31. Der er udarbejdet en prislister for hvert fagområde. Enkelte overenskomsttillæg fremgår ikke af alle prislister, idet de kun relaterer sig til et bestemt fag, hvorfor de selvstændigt fremgår af det enkelte fags skema.

32. Derudover er der inden for det enkelte fag forskel på prislisterne afhængig af, om det er provinsen eller København/Nordsjælland, hvilket skyldes forskellige overenskomstfastsatte svendepriser. I følgende skema ses, hvorledes beregningerne fremkommer på baggrund af svendeprisen for en malersvend.

### Eksempel på tilbudsregning for en malersvend (1998)

| Type af tillæg   | Beregningsandelen     | Tillægget i kr./time <sup>1</sup>  | Beregningsandelen · tillægget | Akkumuleret tillæg |
|--|-----------------------|--|-------------------------------|--------------------|
| Svendepris: 105,-  | 1000:105= <b>9,52</b> |  | 1000                          | 1000               |
| Opmåler tillæg   | 4,00 %                | 1000   | 40                            | 1040               |
| Løn under sygdom   | 9,52                  | $58 \times 100,00^2 = 5.800,00$ kr/år<br>3,49 kr/t   | 33,24                         | 1073,24            |
| Feriefridage mv.<br><br><ul style="list-style-type: none"> <li>• Barns første sygedag</li> <li>• Barselsløn</li> <li>• Frihed ved barn under 14</li> <li>• Juleaftensdag</li> <li>• Grundlovsdag</li> <li>• Feriefri dag</li> </ul> I alt feriefri dag mv. | 9,52                  | $8 \times 74,54^3 = 569,32$ kr/år 0,36 kr/t<br><br>$4 \times 100,00 = 400,00$ kr/år 0,24 kr/t<br>$11 \times 74,54 = 819,94$ kr/år 0,49 kr/t<br>$7 \times 100,00 = 700,00$ kr/år 0,42 kr/t<br>$4 \times 100,00 = 400,00$ kr/år 0,24 kr/t<br>$8 \times 100,00 = 800,00$ kr/år 0,48 kr/t<br>2,23 kr/t | 21,24                         | 1094,48            |
| Ferie - og SH-tillæg   | 16 %                  | 1094,24  | 175,12                        | 1269,60            |
| Arbejdsmarkedspension  | 3,40 %                | 1269,60  | 43,17                         | 1312,77            |
| Kontingent BYG   | 1,14 %                | 1269,60  | 14,41                         | 1327,18            |
| BYG: Landsektion maler   | 0,055 %               | 1269,60  | 0,70                          | 1327,88            |
| Internt sikkerhedsarbejde  | 3,41 %                | 1269,60  | 43,29                         | 1371,17            |

|  |      |   |       |                |
|--|------|---|-------|----------------|
| 1 og 2 ledighedsdag<br>(skønnet antal gange; 5)  | 9,52 | 5492,00=2.460,00 kr/år 1,48 kr/t<br>5246,00=1.230,00 kr/år 0,74 kr/t<br>2,22 kr/t | 21,14 | 1392,31        |
| ATP (47 uger)  | 9,52 | 4739,30=1.847,10 kr/år 1,11 kr/t  | 10,57 | 1402,88        |
| BST<br>Bedriftssundhedstjeneste<br>(gnst. pr. ansat)   | 9,52 | 505,00 kr/år 0,30 kr/t  | 2,86  | 1405,74        |
| A.M-bidrag<br>(0,33 %) <sup>4</sup>  | 9,52 | 0,42 kr/t   | 4,00  | 1409,74        |
| Lovpligtig<br>arbejdsskedeforsikring   | 9,52 | 1,64 kr/t   | 15,62 | 1425,36        |
| Ansvarsforsikring  | 9,52 | 0,84 kr/t   | 8,00  | 1433,36        |
| Sygeferiepenge (2dg)<br><br>• Faglært<br>• Ufaglært  | 9,52 | 2 94,20=188,40 kr/år 0,11 kr/t<br>2 94,20=188,40 kr/år 0,11 kr/t                  | 1,05  | 1434,41        |
| Efteruddannelse<br>(1dg/mand/år)   | 9,52 | 7,4t((100+16%)-74,54)=320,79kr/år<br>0,19 kr/t                                    | 1,81  | 1436,22        |
| Uddannelsesfond DA/LO  | 9,52 | 0,22kr/t  | 2,10  | 1438,32        |
| Uddannelsesfond<br>BYG/MFD   | 9,52 | 0,02kr/t  | 0,19  | 1438,51        |
| PKU og AER   | 9,52 | 1.100,00kr/år 0,66 kr/t   | 6,29  | 1444,80        |
| Offentligt tilskud   | 9,52 | 1.012,40kr/år- 0,61 kr/t  | -5,81 | <b>1438,99</b> |
| Vejledende omkostningstillæg til svendeprisen for en malersvend: 1438,99-1000,00=438,99 <b>44%</b> |      |   |       |                |

Anm: Der er skønnet på antallet af timer for løn under sygdom, feriefri dag, 1. og 2. ledighedsdag og sygeferiepenge.

Note 1 Der er 1.661 timer / år.

Note 2 Timeløn ved løn under sygdom for medarbejdere med 6 måneders anciennitet.

Note 3 Max. Sygedagpenge ved løn under sygdom for forsikrede arbejdsgivere. Forsikringen der her er tale om, er en forsikringsordning under Den Sociale Ankestyrelse for mindre erhvervsdrivende.

Note 4 Arbejdsgiverbidrag er bortfaldet fra år 2000.

33. Tillæggene i prislisterne er for det første overenskomstfastsatte tillæg - værktøjspenge, ferieløn, søgnehelligdagsbetaling. For det andet lovpligtige bidrag - sygedagpenge, PKU, arbejdsskedeforsikring, AM-pension, sikkerhedsarbejde m.m. For det tredje forsikringsudgift for mindre erhvervsdrivende til forsikring mod løn under sygdom. Og for det fjerde kontingent til BYG.

34. I tillæg til prislisten er der et skema til beregning af antallet af produktive timer, således den enkelte virksomhed kan fastsætte sit eget skøn over bl.a. antallet af sygefraværstimer.

35. Nederst i skemaet fremkommer det samlede vejledende omkostningstillæg, som dækker lønudgift og

lønrelaterede omkostninger til svendeprisen. Pr. 20 okt.1999 udgør tillæggene

- tømrer- og snedkerarbejde i København og Nordsjælland: 43 %
- tømrer- og snedkerarbejde i provinsen: 39 %
- murerarbejde: 40 %
- arbejdsmandsarbejde: 38 %
- malerarbejde: 44 % jf. beregningen i skemaet ovenfor

36. Bagerst i prislisten er der et skema til beregning af virksomhedens generelle omkostninger - afskrivninger, udgifter til kontorhold, drift af materialeplads og værksted m.m.. Skemaet er en checkliste over omkostningsposter, som udover lønudgift og lønrelaterede omkostninger, har betydning for den samlede timepris, det vil sige mestertimeprisen. Skemaet indeholder ikke en særskilt post til angivelse af nettoavance eller salær.

37. Det er op til den enkelte virksomhed at indsætte egne forudsætninger i dette skema til beregning af de generelle omkostninger, og med udgangspunkt heri fastsætte mestertimeprisen.

38. Det, der således beregnes og udsendes i prislisterne til medlemmerne i BYG, er følgende punkter, der er markeret med stjerner:

Akkordløn(fastsat pr. overenskomst)\*

+overenskomst tillæg\*  
 +lovpligtige tillæg\*  
 +kontingent til BYG\*  
 +forsikringsudgift\*  
 +omkostninger(generelle)  
 +avance(heraf)  
 =mestertimeprisen

#### Vurdering

39. Medlemsvirksomhederne i BYG driver erhvervsvirksomhed. BYG's vedtagelse har betydning for konkurrenceforholdene mellem BYG's medlemmer, hvorved vedtagelsen er omfattet af konkurrenceloven, jf. § 2. stk.1.

40. BYG's vedtagelse af prislister på tømrer- og snedkerarbejde, murer- og malerarbejde samt arbejdsmandsarbejde er indgået før den 1. januar 1998 og anmeldt inden den 1. juli 1998, hvorfor den er omfattet af overgangsbestemmelsen i konkurrencelovens § 27, stk. 4.

41. Vedtagelsen af prislister er ikke omfattet af § 7 i konkurrenceloven, da BYG's medlemsvirksomheder tilsammen har en markedsandel på over 10 procent og en omsætning på over 1 mia. kr., jf. punkt 18-20.

42. Konkurrencerådet skal tage stilling til, om BYG's vedtagelse af prislister har konkurrencebegrænsende virkninger, som er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1. Hvis vedtagelsen er omfattet af forbudet, skal rådet tage stilling til, om der kan gives en individuel fritagelse efter konkurrenceloven § 8, stk. 1. I tilfælde af at vedtagelsen ikke er omfattet af forbudet i konkurrenceloven § 6, stk. 1, kan der gives en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrenceloven § 9, stk. 1.

#### Konkurrenceloven § 6

##### Anmelders synspunkter

43. Anmelder påpeger, at prislisterne er centrale for små og mellemstore håndværksvirksomheder. De administrative forhold forenkles, hvilket alt andet lige skulle være en fordel for samfundet, der kan udnytte håndværkerens evner som fagmand fremfor som administrator.

44. Med hensyn til skemaerne skal disse sikre, at der ved en omhyggelig kalkulation ikke glemmes poster, der har større eller mindre betydning for den samlede timepris, som håndværkeren er nødsaget til at beregne sig for, at virksomheden kan drives med overskud.

45. Anmelder er af den opfattelse, at prislisterne ikke er i strid med konkurrenceloven. Der er tale om et kalkulationsværktøj udviklet på basis af overenskomsterne på byggeområdet.

46. De beregninger, der foretages, er alene beregninger på sikre udgifter, mens dækningsbidrag beregnes individuelt. Hverken faste priser endside vejledende priser er der tale om. Bestemmelserne begrænser således ikke medlemmernes mulighed for at træffe kommercielle beslutninger. Svendeprislisterne er en del af overenskomstssystemet inden for byggeri og er følgelig bindende som andre overenskomster, mens mesterprislisten er et kalkulationsværktøj, som medlemmer kan bruge ved kalkulation af byggeopgaver. Mange anvender andre metoder til kalkulation, idet der findes flere muligheder herfor i markedet.

### Styrelsens vurdering

47. For at en aftale kan få en ikke-indgrebserklæring efter § 9, må aftalen ikke være omfattet af forbudet i konkurrenceloven § 6, stk. 1.

48. Spørgsmålet er, om BYG's prislister er en konkurrencebegrænsende vedtagelse omfattet af konkurrenceloven § 6, eller om den ligger indenfor rammerne af den rådgivning, som er en naturlig opgave for en brancheforening.

49. I Kommissionens bemærkninger til Fenex-sagen, er det blevet påpeget, at udsendelse af oplysninger fra en branchesammenslutning, der kan hjælpe virksomheder med at beregne deres egne kostprisstrukturer, således at de selv kan fastsætte deres salgspriser, ikke må anses for at skabe en konkurrencebegrænsning i form af uniformering af priserne: *Det er helt normalt at en faglig organisation yder sine medlemmer administrativ bistand, men den må ikke hverken direkte eller indirekte påvirke den frie konkurrence, bl.a. i form af udarbejdelse af tariffer, der finder anvendelse for alle virksomheder uanset deres kostprisstrukturer... En sådan risiko er derimod ikke nødvendigvis forbundet med udsendelse af oplysninger, der kan hjælpe virksomhederne med at beregne deres egne kostprisstrukturer, således at de selv kan fastsætte deres salgspriser.*

50. Tilsvarende argument findes i en afgørelse under den tidligere konkurrencelov, hvor Konkurrencerådet og BYG opnåede en forhandlingsløsning på BYG's prislister for murer-, snedker- og tømrerarbejde. Løsningen tillod brug af prislister, der kun indeholdt beregninger af lønudgift og lønrelaterede omkostninger, da prislisterne efter denne løsningsmodel ikke ville virke til skade for effektiviteten i virksomhederne.

51. I sagen "Konkurrencebegrænsninger i kørelærerbranchen" genfindes lignende argument på pris- og kalkulationsvejledning fra brancheforeningen DK-U til medlemmerne: At DK-U vejleder sine medlemmer om pris- og lønudviklingen og om, hvilke faktorer medlemmerne skal huske at indregne i deres priser er som sådant uproblematisk

52. BYG's prislister på tømrer- og snedkerarbejde, murer- og malerarbejde samt arbejdsmandsarbejde indeholder et skema til brug for beregning af lønudgift og lønrelaterede omkostninger for en svend.

53. Den vejledning, der ligger i beregningerne, skønnes ikke at føre til uniformering af priserne.

54. Beregningsskemaernes formål er at tilsikre, at der på basis af svendelønnen foreligger en korrekt beregning af faktiske lønomkostninger inklusiv lønrelaterede omkostninger, der er en følge af lovgivning eller overenskomst.

55. I beregningerne er der imidlertid også indregnet BYG-kontingent og forsikringsudgift for mindre erhvervsdrivende. Dette må skønnes at ligge indenfor rammerne af, hvad en brancheforening kan rådgive sine medlemmer om. Disse poster kan kun i ringe grad påvirke størrelsen af tillægget til dækning af lønrelaterede omkostninger og har ikke betydning for, at den enkelte virksomhed drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde.

56. De gennemsnitsforudsætninger, der ligger til grund for beregningen af lønrelaterede omkostninger, må ligeledes vurderes til ikke at have særlig betydning for den endelige mesterpris. Desuden kan den enkelte virksomhed via systemet selv beregne egne lønomkostninger ud fra faktisk svendeløn og antallet af produktive timer.

57. Herudover indeholder prislisterne som nævnt checklister til brug for opgørelser af virksomhedens generelle omkostninger. Denne vejledning må anses for at være en del af det råderum, som en brancheforening må have mulighed for at rådgive sine medlemmer.

58. Prislisten indeholder ingen vejledning i indregning af indirekte omkostninger, bortset fra de nævnte

BYG-kontingent og forsikring, eller avance. Den enkelte virksomhed må selv beregne sin mestertimepris ud fra egne omkostningsstrukturer og avanceberegning. Der er således mulighed for konkurrence dels ved materialeindkøb og dels ved fastsættelse af mestertimepris ud fra den enkelte virksomheds generelle omkostninger og avanceberegning.

59. BYG's prislister er et tilbud til korrekt beregning af lønudgift inklusiv lønrelaterede omkostninger og samtidig et kalkulationsværktøj i forbindelse med fastsættelse af individuelle mestertimepriser i forbindelse med byggeopgaver. Brug af egne metoder til erstatning eller supplement står det således ethvert medlem frit at foretage, uden risiko for sanktioner fra BYG.

60. I relation hertil kan nævnes, at der i markedet findes beregnerselskaber bl.a. V&S-byggedata, som sælger prisbøger, understøttet af specielt udviklede overslags- og kalkulationsskemaer, til brug ved kalkulation og overslagsberegning af bygge- og anlægsarbejder og ved udregning af renoverings- og driftsudgifter af byggeri.

61. På den baggrund må BYG's vedtagelse vurderes til ikke at være omfattet af forbudet i konkurrenceloven § 6, stk.1.